

Obsah

Úvod	16
Současná koncepce oboru klinická logopedie	19
1 Vývoj a současnost oboru klinická logopedie	20
1.1 Klinická logopedie – vědní obor i profese (Karel Neubauer)	20
1.2 Historie oboru klinická logopedie od počátku 20. století do současnosti	21
(Karel Neubauer, Zuzana Moškurjáková)	
1.2.1 Vývoj oboru klinická logopedie a postavení angloamerické logopedie	22
1.2.2 Česká a slovenská klinická logopedie	24
1.2.3 Osobnost československé klinické logopedie – Josef Liška	30
1.2.4 Klinická logopedie, ideologie a současná inkluzivní pedagogika	32
1.3 Současná terminologická východiska oboru klinická logopedie (Karel Neubauer) . .	33
1.3.1 Mezioborové pole působnosti oborů a člověk s poruchou řečové komunikace . .	34
1.3.2 Jazyk, řeč, řečová komunikace	35
1.3.3 Poruchy řečové komunikace – etiologické zaměření diferenciálních syndromů .	37
1.3.4 Interakce a koexistence příčin poruch řečové komunikace	41
2 Profese klinického logopeda	45
2.1 Pregraduální vzdělávání v oboru logopedie (Karel Neubauer)	45
2.1.1 Kvalifikační výstup studia oboru Speciální pedagogika – logopedie	46
2.2 Profesní příprava v oboru klinická logopedie (Eva Škodová, Karel Neubauer) . . .	47
2.2.1 Odborná a specializovaná způsobilost k výkonu povolání klinického logopeda .	48
2.2.2 Vzdělávání pracovníků v oboru klinická logopedie	48
2.2.3 Celoživotní vzdělávání v oboru klinická logopedie	50
2.3 Profesní organizace klinických logopedů a mezinárodní organizace	51
(Karel Neubauer, Eva Škodová)	
2.3.1 Asociace klinických logopedů České republiky	51
2.3.2 Mezinárodní spolupráce	53

2.4	Etický kodex Asociace klinických logopedů České republiky (Karel Neubauer) . . .	55
2.5	Osobnost klinického logopeda (Eva Škodová)	56
2.6	Legislativa a systém péče v resortu MŠMT a MPSV ve vztahu k profesi logopeda .	57
	(Karel Neubauer)	
2.6.1	<i>Logopedie v resortu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy</i>	57
2.6.2	<i>Logopedie v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí</i>	58
2.6.3	<i>Střediska rané péče a logopedická intervence</i>	59
2.6.4	<i>Podpůrná opatření pro žáky s poruchami komunikace a se specifickými poruchami učení</i>	60
3	Diagnostika, terapie a prevence poruch komunikace v klinické logopedii	64
3.1	Mezinárodní klasifikace MKN-10 a diagnostika v klinické logopedii	64
	(Karel Neubauer)	
3.2	Logopedická diagnostika v klinické praxi (Karel Neubauer)	70
3.2.1	<i>Vyšetření klinickým logopedem a jeho cíle</i>	70
3.2.2	<i>Kvalitativní přístup v klinické diagnostice a zapojení diagnostických testových postupů</i>	72
3.3	Diferenciální diagnostika poruch řečové komunikace (Karel Neubauer)	74
3.3.1	<i>Diferenciální diagnostika vývojových poruch řečové komunikace</i>	74
3.3.2	<i>Diferenciální diagnostika získaných poruch komunikace u dospělých osob</i> . . .	76
3.4	Terapie poruch komunikace v klinické praxi (Karel Neubauer)	77
3.4.1	<i>Cíle a realistické záměry terapeutického procesu v klinické logopedii</i>	77
3.4.2	<i>Složky komplexní terapie v klinické logopedii</i>	78
3.4.3	<i>Individuální a skupinová terapie v klinické logopedii</i>	80
3.5	Pracoviště klinické logopedie a jeho vybavení (Karel Neubauer)	82
3.5.1	<i>Ambulantní a lůžková zařízení resortu zdravotnictví</i>	82
3.5.2	<i>Prostorové vybavení, pomůcky pro motivaci, terapii a stimulaci</i>	83
3.5.3	<i>Rozčlenění diagnostických a terapeutických pomůcek</i>	84
3.6	Vývojové hledisko a psychoterapeutický přístup v klinické praxi (Karel Neubauer) . .	87
3.6.1	<i>Od dětství po stárnutí – přístup k terapii v klinické praxi</i>	87
3.6.2	<i>Podpůrná zakrývající psychoterapie a skupinová forma terapie</i>	90
3.7	Prevence v klinické logopedii (Karel Neubauer)	94
3.8	Mezioborová spolupráce v diagnostice a terapeutickém procesu	96
3.8.1	<i>Zásadní oblasti mezioborové spolupráce v klinické logopedii</i> (Eva Škodová) . .	96
3.8.2	<i>Víceoborový program Foniatrické kliniky VFN a 1. LF UK Praha</i>	99
	(Olga Dlouhá)	
3.9	Přístupy k měření EPB v klinické logopedii: co lze považovat za důkaz?	108
	(Hazel Roddam)	
3.9.1	<i>Úvod do praxe založené na důkazech (Evidence-Based Practice)</i>	108
3.9.2	<i>Jaká je uznávaná definice pojmu „praxe založená na důkazech“?</i>	109
3.9.3	<i>Jaké jsou osobní pohnutky pro užití EBP?</i>	111
3.9.4	<i>Existuje propast mezi výzkumem a praxí?</i>	112
3.9.5	<i>Jaké jsou potíže modelu EBP?</i>	113
3.9.6	<i>Co se počítá jako „důkaz“ pro nejlepší praxi?</i>	115
3.9.7	<i>Jaký je přínos hodnocení služeb?</i>	117
3.9.8	<i>Názory a zkušenosti pacientů</i>	118
3.9.9	<i>Co potřebujeme, aby měla EBP v klinické logopedii budoucnost?</i>	119

Lingvistika, psychologie a neurovědy v oblasti komunikace a jejích poruch	121
4 Fonetický aspekt verbální komunikace (Radek Skarnitzl, Jan Volín)	122
4.1 Úvod	122
4.2 Základní fonetické pohledy na řeč	123
4.3 Mluvní orgány	125
4.3.1 Fonační systém	125
4.3.2 Artikulační systém	132
4.3.3 Závěr	138
4.4 Fonetické metody zkoumání řeči	138
4.4.1 Zkoumání hlasivkové činnosti	138
4.4.2 Zkoumání artikulační činnosti	141
4.4.3 Akustická analýza řeči	144
4.4.4 Závěr	146
4.5 Segmentální jazykový plán češtiny	147
4.5.1 Terminologické uvedení	147
4.5.2 Samohlásky	149
4.5.3 Souhlásky	152
4.6 Suprasegmentální jazykový plán češtiny	156
4.6.1 Přízvuk	157
4.6.2 Melodie řeči	159
4.6.3 Tempo	162
4.6.4 Rytmus	163
4.6.5 Ráz	164
4.7 Psychofonetické a sociofonetické aspekty řečové komunikace	165
4.7.1 Percepce řeči	165
4.7.2 Odras afektivních stavů v řeči	166
4.7.3 Sociální aspekty komunikace	167
5 Poruchy řeči a komunikace z pohledu dětské klinické psychologie (Dana Krejčířová) . .	170
5.1 Opožděný vývoj řeči a vývojová dysfázie	170
5.1.1 Mentální retardace	172
5.1.2 Poruchy autistického spektra (PAS)	172
5.1.3 Těžké poruchy pohybové a poruchy sluchu	173
5.1.4 Specifické poruchy vývoje řeči (vývojové dysfázie)	173
5.1.5 Typy vývojové dysfázie	175
5.2 Neuropsychologický rozbor výsledků testových metod	177
5.3 Psychologické vedení dětí se specifickými poruchami řeči	180
5.3.1 Získané poruchy řeči (afázie)	181
5.3.2 Poruchy komunikace	181
6 Neurovývojové poruchy a klinická logopedie (Lenka Pospíšilová)	183
6.1 Koncept neurovývojových poruch	183
6.1.1 Vývoj konceptu a jeho směry	183
6.1.2 Současný stav teorie a praxe	184
6.1.3 Klasifikace	186
6.1.4 Společné znaky	187
6.1.5 Překrývání	187

6.2	Nozologické jednotky	190
6.2.1	<i>Mentální retardace</i>	190
6.2.2	<i>Vývojové poruchy řeči, jazyka a komunikace</i>	191
6.2.3	<i>Autismus</i>	204
6.2.4	<i>ADHD</i>	210
6.2.5	<i>Specifické poruchy učení</i>	213
6.2.6	<i>Dyspraxie, stereotypní pohyby a tiky</i>	217
6.3	Souhrn problematiky	220
7	Neuropsychologie a klinická logopedie u dospělých osob s poruchami komunikace	223
	(Marek Preiss, Irena Preissová)	
7.1	Současná mezioborová východiska	223
7.2	Komunikace a profil duševních funkcí v pojetí neuropsychologie	225
7.3	Diagnostika, terapie a publikační aktivity	231
8	Neurogenní poruchy komunikace a orofaciální motoriky u dospělých osob	233
	(Karel Neubauer)	
8.1	Diferenciálně rozlišitelné syndromy a jejich charakteristika	233
8.2	Frekvence vzniku a etiologie neurogenních poruch komunikace	235
8.2.1	<i>Cévní onemocnění mozku</i>	236
8.2.2	<i>Traumatické postižení CNS</i>	237
8.2.3	<i>Nádory a infekce CNS</i>	237
8.2.4	<i>Degenerativní onemocnění CNS a demence</i>	237
8.3	Neurokognitivní síť CNS a rehabilitace porušených funkcí	238
8.3.1	<i>Plasticita funkčních systémů CNS</i>	239
8.3.2	<i>Procesy a limitace obnovování porušených funkcí CNS</i>	240
8.4	Diagnostika a terapie neurogenních poruch u dospělých osob v klinické logopedii	242
8.4.1	<i>Zásady a cíle klinické logopedické diagnostiky</i>	243
8.4.2	<i>Užití škály „Vyšetření získaných neurogenních poruch řečové komunikace u dospělých osob (VZNPŘK)“</i>	244
8.4.3	<i>Zásady a cíle terapeutické pomoci v oblasti závažných neurogenních poruch</i>	245
8.5	Závěr – sociální a psychogenní dimenze neurogenních poruch komunikace	250
	Řeč a motorické funkce orofaciální soustavy	253
9	Vývoj řeči dítěte a opožděný vývoj řeči	254
9.1	Fylogeneze a ontogeneze řeči (Zuzana Moškurjáková, Karel Neubauer)	254
9.1.1	<i>K fylogenezi řečové komunikace</i>	254
9.1.2	<i>Raný vývoj řeči dítěte</i>	256
9.1.3	<i>Vývoj řeči dítěte od dvou let a v průběhu předškolního věku</i>	264
9.1.4	<i>Bilingvní prostředí a vývoj řeči dítěte</i>	266
9.2	Opožděný vývoj řeči (Lenka Pospíšilová)	268
9.2.1	<i>Terminologie</i>	268
9.2.2	<i>Fyziologický vývoj ŘJK</i>	269
9.2.3	<i>Epidemiologie a etiopatogeneze</i>	273

9.2.4	<i>Symptomatologie</i>	275
9.2.5	<i>Diagnostika</i>	278
9.2.6	<i>Léčba, klinicko-logopedická terapie</i>	281
9.2.7	<i>Prognóza</i>	282
10	Vývojová dysfázie (Lenka Pospíšilová)	283
10.1	Terminologie	283
10.1.1	<i>Definice vývojové dysfázie</i>	284
10.1.2	<i>Klasifikace</i>	285
10.1.3	<i>VD a jazykový vývoj</i>	286
10.1.4	<i>VD a centrální mechanismy zpracování zvuku</i>	287
10.1.5	<i>VD a paměť</i>	287
10.1.6	<i>VD a mentalizace</i>	288
10.1.7	<i>VD a intelekt</i>	290
10.2	Epidemiologie a etiopatogeneze	291
10.3	Symptomatologie	294
10.3.1	<i>Typický klinický obraz v průběhu vývoje</i>	298
10.4	Diagnostika	302
10.4.1	<i>Komorbidity</i>	302
10.4.2	<i>Diferenciální diagnostika</i>	303
10.4.3	<i>Principy diagnostiky VD</i>	304
10.4.4	<i>Úloha klinického logopeda</i>	304
10.5	Léčba a klinicko-logopedická terapie	308
10.5.1	<i>Působit na komorbidity</i>	308
10.5.2	<i>Upřednostnit vývojový přístup</i>	310
10.5.3	<i>Dodržovat specifika věku</i>	311
10.5.4	<i>Zapojit rodiče</i>	312
10.5.5	<i>Zkušenosti z terénu v ČR</i>	313
10.6	Prognóza	314
11	Vývojové a přetrvávající poruchy artikulace a fonologického rozlišování hlásek	316
	(Karel Neubauer)	
11.1	Terminologie	316
11.1.1	<i>Artikulační a fonologické odchylky</i>	317
11.1.2	<i>Percepčně-motorický vzor hlásky</i>	319
11.1.3	<i>Artikulační odchylka a užití pojmu dyslalie</i>	319
11.1.4	<i>Nepřesná či nedbalá výslovnost</i>	320
11.2	Etiologie a prevalence	321
11.3	Symptomatologie a vývoj artikulačních schopností dítěte	323
11.3.1	<i>Vývojově zásadní skupiny hlásek v klinické logopedii</i>	323
11.3.2	<i>Vývoj artikulačních schopností dítěte</i>	326
11.4	Diagnostika	328
11.4.1	<i>Diferenciální diagnostika přítomnosti koexistujících deficitů</i>	328
11.4.2	<i>Klinické vyšetření artikulačních schopností dítěte</i>	329
11.4.3	<i>Vývojové zaměření diagnostiky odchylek artikulace</i>	330
11.4.4	<i>Diagnosticko-terapeutický přístup u dospělých osob</i>	332
11.5	Terapie	332
11.5.1	<i>Terapie fonologických vývojových deficitů</i>	333

11.5.2	<i>Proces terapie při úpravě artikulačního vzoru hlásky</i>	335
11.5.3	<i>Průpravná cvičení a myofunkční terapie</i>	338
11.6	Prognóza a preventivní postupy	340
12	Poruchy řečové komunikace při anomáliích orofaciálního systému	342
	(Eva Škodová)	
12.1	Poruchy zvuku řeči v důsledku velofaryngeální insuficience	343
12.1.1	<i>Terminologie</i>	343
12.1.2	<i>Etiologie</i>	344
12.1.3	<i>Symptomatologie</i>	346
12.1.4	<i>Diagnostika</i>	347
12.1.5	<i>Terapie</i>	348
12.1.6	<i>Prognóza</i>	350
12.2	Poruchy řeči při vrozených anomáliích orofaciálního systému	350
12.2.1	<i>Terminologie</i>	351
12.2.2	<i>Etiologie</i>	352
12.2.3	<i>Symptomatologie</i>	354
12.2.4	<i>Diagnostika</i>	358
12.2.5	<i>Terapie</i>	362
12.2.6	<i>Prognóza</i>	369
13	Poruchy plynulosti řeči	372
13.1	Vývojová kóktavost (Lenka Pospíšilová)	372
13.1.1	<i>Terminologie</i>	372
13.1.2	<i>Epidemiologie a etiopatogeneze</i>	373
13.1.3	<i>Symptomatologie</i>	379
13.1.4	<i>Diagnostika</i>	381
13.1.5	<i>Diferenciální diagnostika</i>	383
13.1.6	<i>Léčba, klinicko-logopedická terapie</i>	384
13.1.7	<i>Prognóza</i>	390
13.2	Přetrvávající, akcelerovaná a získaná kóktavost u dospělých osob	390
	(Karel Neubauer)	
13.2.1	<i>Terminologie</i>	390
13.2.2	<i>Etiologie a diagnostika balbuties</i>	392
13.2.3	<i>Symptomatologie</i>	394
13.2.4	<i>Terapie dospělých osob s balbuties</i>	395
13.2.5	<i>Prognóza</i>	401
13.3	Breptavost (tumultus sermonis)	402
	(Karel Neubauer)	
13.3.1	<i>Terminologie</i>	402
13.3.2	<i>Etiologie a prevalence</i>	403
13.3.3	<i>Symptomatologie</i>	405
13.3.4	<i>Diagnostika</i>	407
13.3.5	<i>Terapie</i>	410
13.3.6	<i>Prognóza</i>	415
14	Dysartrie a řečová dyspraxie (Karel Neubauer)	416
14.1	Terminologie	416
14.2	Etiologie a prevalence	418

14.3	Symptomatologie	419
14.3.1	Vývojová dysartrie	419
14.3.2	Získaná dysartrie	420
14.3.3	Dysartrie a působení léků	423
14.3.4	Dysartrie a poruchy polykání	424
14.3.5	Řečová dyspraxie	425
14.4	Diagnostika	427
14.4.1	Vývojová dysartrie	427
14.4.2	Získaná dysartrie	429
14.4.3	Diagnostika řečové dyspraxie	431
14.4.4	Užití analýzy řečového akustického signálu v diagnostice	431
14.5	Terapie	432
14.5.1	Vývojová dysartrie	432
14.5.2	Získaná dysartrie a řečová dyspraxie	436
14.6	Prognóza	441
15	Afázie (Karel Neubauer)	442
15.1	Terminologie	442
15.2	Etiologie	443
15.2.1	Korové léze a vznik afázie	443
15.2.2	Etiologicky diferenciální specifické příčiny vzniku afázie	444
15.3	Symptomatologie	445
15.3.1	Dysnomie a parafrázie	446
15.3.2	Typy afázie – bostonská klasifikace	446
15.3.3	Poruchy lexických a grafických schopností	449
15.4	Diagnostika	450
15.4.1	Neuropsychologická klinicko-psychologická diagnostika	451
15.4.2	Lingvistika – psycholingvistika a neurolingvistika	452
15.4.3	Klinická logopedie	452
15.4.4	Zaměřené vyšetření kognitivních funkcí u osob s afázií	455
15.5	Terapie	456
15.5.1	Lurijova neuropsychologická koncepce obnovovací terapie	457
15.5.2	Kognitivně-neuropsychologický přístup	458
15.5.3	Specifické cílené postupy obnovovací terapie	459
15.5.4	Funkcionálně zaměřené postupy, modifikace praktické komunikační situace	460
15.5.5	Terapie s využitím neverbálních komunikačních prostředků	462
15.5.6	Skupinová terapie u osob s afázií	463
15.5.7	Česká a slovenská klinická logopedie a oblast obnovovací terapie osob s afázií	464
15.6	Afázie v dětském věku	467
15.7	Prognóza	468
16	Kognitivně-komunikační poruchy (Karel Neubauer)	470
16.1	Traumatické léze CNS a KKP	470
16.1.1	Poruchy paměti a vznik KKP u traumat CNS	471
16.1.2	Diagnostika kognitivních schopností a KKP	474
16.1.3	Terapie osob po traumatech CNS, role klinického logopeda	475
16.2	Syndrom demence a KKP	479
16.2.1	Neurodegenerativní onemocnění a syndrom demence	480

16.2.2	<i>Symptomatologie a vývoj syndromu demence</i>	481
16.2.3	<i>Diagnostika KKP a kognitivních schopností</i>	488
16.2.4	<i>Terapie osob s demencí, role klinického logopeda</i>	491
16.3	Pravohemisférové léze CNS a KKP	498
16.3.1	<i>Primárně nelingvistické poruchy a neglect syndrom</i>	499
16.3.2	<i>Lingvistické a extralingvistické poruchy</i>	500
16.3.3	<i>Klinická diagnostika kognice a KKP</i>	501
16.3.4	<i>Terapie poruch komunikace a neglect syndromu</i>	503
16.4	Problematika KKP v dětském věku	506
16.4.1	<i>Úrazová traumata CNS u dětí a vznik KKP</i>	506
16.4.2	<i>Syndrom demence v dětském věku a Rettův syndrom</i>	508
16.4.3	<i>KKP a vývojový mentální deficit</i>	510
16.5	Prognóza v oblasti KKP	512
17	Psychogenně podmíněné poruchy řeči a komunikace	514
17.1	Pervazivní vývojová onemocnění a poruchy komunikace	514
	(Irena Preissová)	
17.1.1	<i>Terminologie</i>	514
17.1.2	<i>Etiologie a prevalence</i>	515
17.1.3	<i>Symptomatologie</i>	516
17.1.4	<i>Diagnostika</i>	517
17.1.5	<i>Terapie a klinicko-logopedická terapie</i>	522
17.1.6	<i>Prognóza</i>	524
17.2	Mutismus (Irena Preissová)	525
17.2.1	<i>Terminologie</i>	525
17.2.2	<i>Etiologie a prevalence</i>	527
17.2.3	<i>Diagnostika</i>	529
17.2.4	<i>Diferenciální diagnostika</i>	531
17.2.5	<i>Terapie a klinicko-logopedická terapie</i>	533
17.2.6	<i>Prognóza</i>	535
17.3	Schizofrenie a afektivní poruchy z hlediska komunikace a poruch řeči	536
	(Marek Preiss)	
17.3.1	<i>Schizofrenie, poruchy schizotypální a poruchy s bludy (F20–F29)</i>	537
17.3.2	<i>Afektivní poruchy (poruchy nálady) (F30–F39)</i>	539
18	Dysfagie – poruchy polykání (Karel Neubauer)	542
18.1	<i>Terminologie</i>	542
18.2	<i>Etiologie a prevalence</i>	543
18.3	<i>Symptomatologie</i>	544
18.4	<i>Diagnostika</i>	546
18.5	Klinicko-logopedická terapie dysfagie	547
18.5.1	<i>Kompenzační postupy v terapii dysfagie</i>	548
18.5.2	<i>Terapeutické rehabilitační postupy</i>	550
18.6	Dysfagie a poruchy příjmu stravy u dětí	552
18.6.1	<i>Raný věk dítěte – symptomatologie a diagnostika poruch příjmu stravy</i>	554
18.6.2	<i>Terapie dysfagie u dětí</i>	556
18.7	Česká klinická logopedie a terapie dysfagie	558
18.8	Prognóza	559

Hlas, sluch a řečová komunikace	561
19 Hlas – fyziologie a patologie (Libor Černý)	562
19.1 Anatomie	562
19.1.1 <i>Systémy podílející se na tvorbě hlasu</i>	562
19.2 Fyziologie tvorby hlasu	563
19.2.1 <i>Tvorba tónu a hlasu</i>	563
19.2.2 <i>Vývoj hlasu</i>	566
19.3 Vyšetřovací postupy	566
19.3.1 <i>Klinické vyšetření</i>	566
19.3.2 <i>Přístrojová vyšetření</i>	567
19.4 Typy hlasových poruch	568
19.4.1 <i>Hlasové poruchy organické</i>	568
19.4.2 <i>Hlasové poruchy funkční</i>	570
19.5 Terapie a rehabilitace poruch hlasu	572
19.5.1 <i>Organické poruchy hlasu a náhradní hlasové mechanismy</i>	572
19.5.2 <i>Poruchy inervace</i>	573
19.5.3 <i>Funkční poruchy hlasu</i>	574
20 Sluch – fyziologie a patologie (Libor Černý)	575
20.1 Anatomie	575
20.1.1 <i>Zevní a střední ucho</i>	575
20.1.2 <i>Vnitřní ucho</i>	576
20.2 Typy poruch a vad sluchu	579
20.2.1 <i>Dělení podle místa postižení</i>	579
20.2.2 <i>Dělení podle stupně postižení</i>	579
20.2.3 <i>Dělení podle doby vzniku postižení</i>	580
20.3 Příčiny poruch a vad sluchu	580
20.3.1 <i>Poruchy a vady podle místa postižení</i>	580
20.3.2 <i>Vady sluchu geneticky podmíněné (vrozené)</i>	581
20.3.3 <i>Vady sluchu bez genetické příčiny (získané)</i>	582
20.4 Diagnostika vad sluchu	585
20.4.1 <i>Subjektivní vyšetřovací metody</i>	585
20.4.2 <i>Objektivní vyšetřovací metody</i>	586
20.5 Terapie a kompenzační pomůcky	588
21 Problematika sluchových vad z hlediska klinické psychologie (Eva Vymlátlová)	590
21.1 Vady sluchu u dětí	590
21.2 Vývoj neslyšícího dítěte	591
21.2.1 <i>Faktory ovlivňující vývoj neslyšícího dítěte</i>	592
21.2.2 <i>Osobnost neslyšícího</i>	595
21.2.3 <i>Neurotické projevy a poruchy chování</i>	596
21.3 Psychodiagnostika a její specifika u neslyšících dětí	597
21.4 Psychoterapie zaměřená na neslyšící dítě nebo jeho rodiče	599
21.4.1 <i>Programy zaměřené na dítě</i>	599
21.4.2 <i>Psychoterapie rodičů</i>	599
21.5 Kochleární implantáty u dětí	603
21.6 Psychologická kritéria výběru kandidátů kochleární implantace	604

21.7	Psychologické vyšetření kandidátů a uživatelů kochleárního implantátu	605
21.7.1	Vývojové škály	606
21.7.2	Neverbální testy inteligence	606
21.7.3	Verbální testy	607
21.7.4	Testy jazykového nadání	608
21.7.5	Zkoušky čtení	609
21.7.6	Zkoušky speciálních schopností	609
21.7.7	Dotazníky a posuzovací škály	610
21.7.8	Techniky zaměřené na rodinu	610
21.8	Poradenství a psychoterapie před kochleární implantací	611
21.9	Výsledky dětí s kochleárním implantátem	612
21.9.1	Sluchové vnímání	613
21.9.2	Rozvoj řeči	613
21.9.3	Porozumění čtenému textu	614
21.9.4	Názory rodičů na přínos kochleárního implantátu	615
21.10	Přínos kochleárního implantátu u dětí s kombinovanými vadami	615
21.10.1	ADHD – Attention Deficit Hyperactivity Disorder	615
21.10.2	Vývojová dysfázie	616
21.10.3	Mentální retardace	616
21.10.4	Dětská mozková obrna (DMO)	617
21.10.5	Poruchy autistického spektra	618
21.10.6	Hluchoslepota	618
21.11	Faktory ovlivňující přínos kochleárního implantátu	619
21.12	Školní zařazení dětí s kochleárním implantátem	622
21.13	Spolupráce centra kochleárních implantací u dětí s dalšími odborníky	624
22	Péče o dítě s postižením sluchu (Radka Horáková)	625
22.1	Možnosti kompenzace sluchových vad	626
22.2	Hodnocení sluchového vnímání	629
22.2.1	CAP – Categories of Auditory Performance	631
22.2.2	ChIP – Children's Implant Profile	632
22.2.3	Test Lingových zvuků	632
22.2.4	Jednotná měřítka vývoje / Integrované vývojové škály	634
22.2.5	FM ChIP	634
22.2.6	IT-MAIS – Infant-Toddler Meaningful Auditory Integration Scale	635
22.2.7	LittLEARS	636
22.2.8	NEAP – Nottingham Early Assessment Package	637
22.3	Rozvoj komunikačních schopností	637
23	Rehabilitace dospělých osob s vadami sluchu (Tereza Koliášová)	642
23.1	Nedoslýchavost v dospělém věku	643
23.2	Ohluchnutí v dospělém věku	645
24	Rehabilitace vad sluchu v klinické logopedii (Jitka Holmanová)	648
24.1	Rehabilitace dětí se sluchovými vadami	648
24.1.1	Rehabilitační metody	648
24.1.2	Zahájení rehabilitace dětí s těžkými sluchovými vadami	651
24.1.3	Základní složky rehabilitace sluchu a řeči	655
24.1.4	Rehabilitační postupy	665

24.1.5	<i>Rehabilitace nedoslýchavých</i>	670
24.2	Rehabilitace dětí s kochleárními implantáty	671
24.2.1	<i>Výběr kandidátů</i>	672
24.2.2	<i>Rehabilitační metody a postupy</i>	675
24.2.3	<i>Pokroky dítěte s kochleárním implantátem</i>	680
24.2.4	<i>Výsledky kochleárních implantací</i>	681
24.3	Rehabilitace dospělých osob s kochleárními implantáty	683
24.3.1	<i>Výběr kandidátů</i>	683
24.3.2	<i>Předoperační příprava a programování zvukového procesoru</i>	684
24.3.3	<i>Rehabilitace dospělých osob a centra KI v ČR</i>	684
	Lexie, grafie a neverbální komunikační prostředky	687
25	Specifické poruchy školních dovedností a poruchy komunikace	688
	(Irena Preissová)	
25.1	Terminologie	688
25.2	Etiologie a prevalence	689
25.3	Symptomatologie	690
25.4	Diagnostika	691
25.5	Terapie	694
25.6	Prognóza	695
26	Augmentativní a alternativní komunikace a klinická logopedická praxe	697
	(Lenka Neubauerová, Karel Neubauer)	
26.1	Terminologie a zaměření textu	697
26.2	Etiologie, symptomatologie a prevalence ve vztahu k užití AAK	698
26.3	Diagnostika a stanovení předpokládané délky a typu podpory	699
26.3.1	<i>Vývojové poruchy komunikace a typ AAK intervence</i>	700
26.3.2	<i>Získané poruchy komunikace a typ AAK intervence</i>	702
26.4	Terapie v oblasti klinické logopedie a prostředky AAK	703
26.4.1	<i>Vhodné parametry terapeutické intervence v klinické praxi</i>	704
26.4.2	<i>Metody rozvoje komunikace a komunikační systémy</i>	705
26.5	Prognóza a vývoj užití AAK v klinické praxi	712
	Závěr	715
	Summary	717
	Bibliografie	719
	Věcný rejstřík	756